
Dzierżysław, st. 35, gm. Kietrz, woj. opolskie, AZP 102-38/146

Informator Archeologiczny : badania 33, 5

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

PALEOLIT

Chrapów, st. 17, gm. Dobiegniew, woj. lubuskie, AZP 40-17/124 – patrz: mezolit

Dudka, st. 1, gm. Wydminy, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 20-75/- – patrz: mezolit

DZIERŻYSŁAW, st. 35, gm. Kietrz, woj. opolskie, AZP 102-38/146

- obozowisko kultury magdaleńskiej (paleolit schyłkowy)

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 1 do 28 sierpnia przez prof. Bolesława Gintera i mgr Martę Połtowicz (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego). Finansowane przez WKZ oraz Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 48 m².

Celem tegorocznych badań było dalsze rozpoznanie stanowiska oraz bardzo dokładna identyfikacja wydzielających się stref o zróżnicowanej frekwencji i składzie inwentarza, a także dalsze badanie geologiczne, gleboznawcze, palinologiczne i paleontologiczne.

Wykonano główny wykop archeologiczny przylegający bezpośrednio do wykopów z lat 1997 i 1998, serię wykopów sondażowych oraz szurfy geologiczne. Obserwacje stratygraficzne na obszarze objętym wykopem archeologicznym potwierdzają sytuację zanotowaną w latach ubiegłych, tj. występowanie bezpośrednio pod warstwą orną gleby w typie czarnej ziemi bagiennej (warstwa 1 a), rozwiniętej na mocno zglinionym lessie o charakterze deluwialnym (warstwa 2). Analiza szurfów i wierceń wykazała, że badany zespół osadniczy usytuowany był na płaskim cyplu tarasu otoczonego z trzech stron wodami tworzącymi zapewne płytkie rozlewiska dzisiejszej rzeki Morawki.

Z wykopu archeologicznego pozyskano około 7 tysięcy artefaktów krzemiennych wykonanych techniką łupania oraz liczne kamienie, w tym ze śladami obróbki bądź używania, grudki orchy i kości zwierzęce, zalegające w zdecydowanej większości *in situ* w warstwie 1 a, na pograniczu warstwy 1 a i 2 oraz w stropowej części warstwy 2.

Odsłonięto kilka skupień różnej wielkości i o różnym składzie inwentarza. Najważniejsze z nich jest najpewniej fragmentem konstrukcji mieszkalnej w typie szałas. Zachowały się ślady trzech dołków posłupowych oraz nagromadzenie kamieni wyznaczających prawdopodobnie strefę aktywności gospodarczej.

Liczny inwentarz krzemienny zawiera ponad 500 narzędzi, ponad 130 rdzeni oraz debitaż. Liczne kamienie noszą ślady obróbki bądź używania; obecne są m.in. tłuczki, podstawki, rozcieracze i retuszery. Odkryto także narzędzia kościane, jak również znaczne nagromadzenie grudek hematytu, niekiedy ze śladami ocierania. Wśród kości zwierzęcych zidentyfikowano kości mamuta i konia.

Struktura inwentarza krzemiennego, analogiczna do znanej z poprzednich sezonów badań, charakteryzuje się dominacją zbrojników, głównie trójkątów oraz ryłców przede wszystkim klinowatych. Dobrze reprezentowane są przekłuwacze oraz wióry i odlupki retuszowane łącznie z fragmentami bliżej nieokreślonych narzędzi. Pozostałe typy narzędzi reprezentowane są słabiej.

Trzeci sezon badań potwierdził wysoką rangę stanowiska i jego znaczenie dla badań nad schyłkowym paleolitem Europy Środkowej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Po opracowaniu trafią do Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”, s. 64-75.

Badania będą kontynuowane.